

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Manneboerner E. P. 19

DAGNY

TIDNING FÖR
 SVENSKA
 KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 42.

Stockholm den 17 Oktober 1912

5:e årg.

<p>Prenumerationspris: $\frac{1}{2}$ år . . kr. 4: 50 $\frac{1}{2}$ år . . kr. 2: 50 $\frac{3}{4}$ " " " 3: 50 $\frac{1}{4}$ " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.</p>	<p>Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.</p>	<p>Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1912, F. Englunds Boktr.</p>	<p>Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.</p>	<p>Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: - Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.</p>
--	---	--	--	--

Madame Eliska Vincent.

En af den franska kvinnorörelsens ledare.

MADAME ELISKA VINCENT.

Originalen, de egendomliga undantagsmänskorna med sina oftast stora förtjänster och i ögonen fallande later, obekymrade af hån och begabbelse för afvikelsen från ett utan och innan antaget häfdvunnet snitt, bli allt mer och mer sällsynta företeelser. Inom feminismen som annorstädes tillhöra de snart myten. Men den som haft tillfälle att träffa m:me Vincent, en af den franska kvinnorörelsens förnämsta ledare, har i henne sett förverkligadt ett original af ofvan antydda art. M:me Vincent kallar sig själf en kämpande feminist, "une féministe militante", och är förutom detta kvinnan med det goda hufvudet och det ädla hjärtat, enastående till väsen och enastående till lifsgärning. Ute på hennes landtgård i Asnières, en förstad till Paris, träffade jag henne. Stora voro de mörka ögonen, som forskande sågo på mig, kortklippt och gråsprängt var håret, som höljde det högburna och välformade hufvudet. Omgifven var gårdens härskarinna af hundar och kattor, tuppar och hönor, mängder af böcker och många besökande.

Född i Mezières 1844 bildade m:me Vincent 1868 sin första förening för kvinnans politiska rättigheter. År 1893 var hon hjältinnan i en process, som väckte berättigadt uppseende inom franska politiska kretsar. Försedd med alla nödiga papper inställde hon sig hos fredsdomaren i S:t Denis och fordrade att blifva

godkänd såsom valman. Påvisande att paragraf 14 i lagen af 2 april 1884 är allmängiltig och gällande för alla franska medborgare af det ena eller andra könet, fordrade hon rätt till tillämpning af nämnda lag. Men valkommissionen afslog utan vidare diskussion hennes anhållan, och Högsta Domstolen, till hvilken hon väddjat, stadfäste kommissionens utslag.

Förutom medlem i flera filantropiska, litterära och lärda sällskap är m:me V. ordförande i Kv. Sällskapet för jämlikhet, vice ordförande i Föreningen för Hvita Slafhandelns bekämpande och ordförande i Frankrikes F. K. P. R. Kunskapsrik och framstående talare har m:me V. ett uppmärksamt auditorium vid de kongresser, där hon tar till ordet till förmån för kvinnoemancipationen.

Men framför allt är m:me V. den franska feministens historiker. Ägare till världens största privatfeministiska bibliotek, innehållande 1,000,000 volymer, af henne själf samladt och ordnad, har hon ur det fördolda, ofta förvanskade, framdragit och framlagt den franska kvinnoemancipationens historiska ursprung.

M:me Vincent påvisar hurusom den franska kvinnan under l'ancien régime haft fullt samma rättigheter som mannen dels såsom jordägare och dels i egenskap af länsherre. Hon besatt kommunal rösträtt och åtnjöt vissa provinciella förmåner, närmare antydda i då gällande lagar. Enligt stadgar, tillämpade på både män och kvinnor, ägde hon rättighet att deltaga i valen af *États généraux* alltifrån denna församlings stiftande 1302 till revolutionens utbrott 1789. Kvinnan under l'ancien régime ägde således både kommunal och politisk rösträtt på samma villkor som mannen. Det var revolutionen med sina stora tal och sina fraser om frihet och jämlikhet, som beröfvade kvinnan hennes rättmätiga egendom, hvilken hon sedan hvarken af den eller dess efterföljare återfick.

Nu på aftonen af sin verkningsrika lefnad arbetar m:me V. för tider och generationer som skola komma, då hon en gång icke finns.

"Ser Ni", sade hon till mig, "ser ni alla de där stora kartongerna, som ligga i högar på nedersta hyllan i mitt bibliotek! De innehålla sedan årtal samlade urklipp ur tidningar om allt af intresse för vår feministiska rörelse. Hvarje dag bringar posten mig allt i tidningstryck från hela världen om kvinno-rörelsen. Jag samlar, jag gallrar, jag uppklistrar, eftervärlden har blott att afläsa och afskrifva."

E. G. Nordin.

Slöjdlärarynnorna vilja vara med.

Stockholms slöjdlärarynnoförening har till k. maj:t singått med begäran att löner, pensioner och bidrag vid sjukdomsfall för lärarinna i kvinnlig slöjd måtte blifva jämnställda med hvad som kan blifva bestämdt för lärarinna i huslig ekonomi.

Har man ögon att se och öron att höra med, så skall man snart kunna räkna ut att det i skolorna nu så tillbakasatta handarbetet inom en ej allt för aflägsen framtid skall komma till heders igen. I utlandet har man redan fått klart för sig handarbetets stora uppfostrande och praktiska betydelse och börjat inrätta sig därefter. Det ser ut som om den svenska regeringen också hyllade dessa nya kraf på att föra fram det mera praktiska arbetet i skolorna, då den fastställde genomgåendet af utaf den godkända seminarier för erhållandet af lönetursberäkning. Men detta har ju i sin tur ökat handarbetslärarynnornas utbildningstid. Då det nu af handarbetslärarynnorna fordras högre kompetens än hittills, så är ju en anhållan att få vara med på ett hörn, då lönerna höjas för de andra lärarynnorna, icke mer än rimlig.

Stockholms slöjdlärarynnor ha också, med tanke på sina systrar i landsorten, särskildt påpekat handarbetslärarynnans osäkra rättsliga ställning, som är beroende på enskilda kommuners goda vilja. Det vore önskvärdt att äfven detta togs i beaktande vid löneregleringen.

Hild Sjöberg.

Dagnys Redaktion

och

Expedition

är flyttad till

Klarabergsgatan 48, 2 tr. Stockholm.

Annonsera i DAGNY!

Stockholms Södra K. F. U. K:s 25-årsjubileum.

Helt nyligen — torsdagen den 10 oktober — firade Södra Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor i Stockholm sitt tjugufemårsjubileum med en stämmingsfull och högtidlig fest, som äfven kan sägas vara en illustration till den framgångsrika verksamhet föreningen utöfvat under detta sitt första kvartsekel.

Att det vackra arbetsresultat, som här kunnat framvisas, inte har uppnåtts utan strid med svårigheter, det förstår man väl. Och läser man igenom den lilla festskriften i brefform till Södra K. F. U. K:s medlemmar med dess öfverskådliga historik öfver de gångna arbetsåren, utgifven af föreningens ordförande fru A. Ingelman, född Palmstierna, får man en klar uppfattning af hur mycken tålmodig energi, själfuppoffrande människokärlek och tro, som långsamt men säkert fört fram mot målet.

När föreningen för 25 år sedan började sin verksamhet på Södermalm, afsåg denna uteslutande fabriksarbeterskorna, — bland hvilka det sociala odlingsarbetet då ej alltid var det lättaste, obruten och hård som jordmånen var. Men i den mån man rönte framgång utvidgades också föreningens verksamhet och omfattade så småningom unga kvinnor ur skilda yrken, lefnadsförhållanden och samhällsställning, hvilka här mötas och åtnjuta skydd och stöd förutom den trefnad och förströelse, som hör samman med samkvämen, mötena och diskussionsaftnarna på föreningens lokaler.

Från första början har denna verksamhet sökt motsvara de behof, som genom nya sociala förhållanden gjort sig gällande, och har lagts synnerligen praktiskt. Sålunda ha de materiella värdena ingalunda förbisetts, och de unga kvinnor, som föreningen skänkt sitt andliga stöd, ha här äfven haft tillfälle att erhålla näring för sin kropp. Både som hyres- och matgäster togos de emot; och efter hand utvidgade föreningen sin verksamhet på detta område, tills den för fem år sedan öppnade en husmoder- och tjänarinneskola i samband med middagsservering. Första initiativet härtill togs af dåvarande husmodern, skolkökslärarynnan fröken Thora Holm — och hör till de många framgångsrika företag, som utmärka Södra K. F. U. K:s 25-årsperiod. Intresset för denna skola har varit så stort och arbetsresultatet så godt, att dess föreståndarinna fröken Alma Bauer från och med instundande 24 oktober kan börja med en vinterkurs förutom de båda fem-månaderskurserna, som hittills årligen hållits.

Den som under de gångna åren stått i spetsen för hela detta ofta nog betungande arbete är föreningens ordförande fru Agnes Ingelman och vid hennes sida sekreteraren fröken Anna Lindberg. Men ha de härunder mött hinder af olika slag, så ha de och deras medhjälpare säkerligen ej heller saknat glädjeämnen och uppmuntran. Och ett godt stöd i arbetet

är det af stadsfullmäktige senast beviljade anslaget af 4,000 kr. till föreningens hushållskurser.

Huru varm den sympati är, som denna verksamhet väckt, märktes ock väl på den vackra jubileumsfesten, hvars första afdelning hölls i Sofiakyrkan, hvilken kostnadsfritt upplåtits. Här hölls högtidstalet af hofpredikanten F. Beskow, hvarpå följde sång- och musiknummer. Afslutningen ägde rum i föreningens lokal Östgötagatan 24, där tesupé var anordnad. En alltigenom värdig och minnesrik fest, med samma prägel af allvar och glädje, som varit utmärkande för den arbetstid, till hvars hugfästelse den hållits.

M. R—M.

En permanent utställning i Stockholm för kyrklig konst.

Det är i sekellång dvala, som intresset för den kyrkliga konsten hvilat — här hos oss. Under det att de flesta slagen af våra prydnadsföremål så småningom ställts under ett allt mer medvetet konstförstånds kritik och härunder tvingats upp till ett högre plan i samma mån som de konstnärliga möjligheterna hos oss själfva nått en allt rikare utveckling, så ha våra kyrkinteriörer fått bibehålla sin banala godtköpsutstyrel utan att någon funnit sig störd af banaliteten. Tills för några år tillbaka, då en och annan utställning hade att framvisa en del kyrkliga konstföremål, speciellt altarpnydnader, och man fick ett bestämdt intryck af att den ande, som en gång besjälade våra medeltida konstutöfvare, åter vaknat och funnit tiden mogen.

Nu ha vi hunnit så långt i konstnärlig lifaktighet att här i Stockholm öppnats en permanent utställning för kyrklig konst och konsthandverk. Och det är af speciellt intresse att i Dagny påpeka, att den egentliga initiativtagaren är en kvinna, fru Auga Nilson, samt att mycket af det bästa på utställningen härrör från kvinnliga konstnärer.

I utställningskommitténs broschyr förtäljes hurusom våren 1911 inlämnats förslag till Svenska Kyrkans Diakonistyrelse om ordnandet af en utställning, hvilken med anledning häraf tillsatte en kommitté med uppdrag att på eget ansvar realisera planen samt beslöt att därefter för år 1912 ekonomiskt stödja företaget med ett belopp af 3,000 kr. I sin fortsatta verksamhet är det dock beroende af frivilligt understöd och af det intresse det kan tillvinna sig.

Att de, som ställt sig i spetsen för detta företag väl tänkt sig in i saken och veta hvilket vidt och öde område de beträdd, däraf har detta första framträdande gifvit ett bestämdt intryck. Och för att vara ett första resultat har utställningen haft att framvisa förvånansvärdt många och intressanta nummer.

Särskildt gäller detta altarpnydnaderna, bland hvilka fröken Ingeborg Wettergrens antependium och väggstyc-

ken tillvunnit sig allmän och berättigad uppmärksamhet.

Det ligger någonting af religiös inspiration och en diktares fantasirikedom i dessa kompositioner med sina luftiga änglagesalter, som tyckas sväfva i rymder af himmelskt ljufva färger och blomdoft. Och öfver antependiets bildmönster, framställande Kristus omgifven af änglar, hvilat en helighet som minner om medeltidens konstverk.

Hvad som ej minst gör dessa arbeten så anmärkningsvärda är den harmoniska helhetsverkan som åstadkommits, då formgifning, färg och material på det fullkomligaste sluta sig till ämnet.

Äfven Sofia Gisbergs ståtliga passionsantependium är af ypperlig verkan med sin broderade svarta botten och en i applikation och rika silkes- och guldbroderier utförd bård. Mönstret med tistel- och törnemotiv och som midtelgrupp en pelikan, matande sina ungar med eget blod, är utomordentligt vackert och står delikat och mjukt tonande mot den svarta fonden. Ett tredje antependium komponerad af fröken Maja Sjöström, är utfördt i gammalt guld- och silfverbroderi mot violett botten och utmärker sig för en verkningsfull ornamentstil och förnämt högtidlig prakt.

De tre altarskrudarna ha lämnats till utställningen af Trosa kyrka, Licium och Handarbetets vänner. Altarbordens öfriga utrustning med altarkärl och stakar är utförd dels i mässing, dels i matt silfver och tenn, af hvilka olika material det sistnämnda onekligen väcker största intresset och bör blifva synnerligen användbart.

Den brist på lämpliga kyrkmöbler, som i allmänhet råder i mindre kapell, församlingssalar och prästgårdar, där ju kyrkliga handlingar ofta begås, har arkitekt Bergsten sökt afhjälpa med sitt väl funna förslag till hemaltare med vigselbänk och talarestol. Den svartlaserade furumöbeln med karfvade ytor och sin rödvioletta hemslöjdsklädsel af finrandigt ylle gör liksom det enkelt hållna antependiet ett tilltalande intryck och lämpar sig väl för ändamålet. Ett annat af herr Bergsten komponerad arbete är den vackert originella kollektbössan af koppar med järnbeslag.

Bland konstsmidet lägger man äfven märke till Petrus Forsbergs armatur och "apostlajusstakar" i hamradt järn samt hans stora kollektbössa, som kanske bör sättas främst af hans arbeten, då den i motsats till de andra är utförd i en enkel stil, fri från onödig utsmyckning, som just detta material kräfver.

För öfrigt omfattar utställningen en del träskulptur, konsttryck och bokkonst, som ha åtskilligt värdefullt att bjuda på och lofa godt för framtiden. Däribland ett krucifix af Tore Strindberg samt ett par intressanta bibliska grupper af fru Ellen Roosval, som utgöra delar af en serie pelarkrön till altarskrank. De med rik förgyllning och färger belagda skulpturerna äro hållna fyrsidiga och ha till ämne den ena Isaks offer, den andra Kristi korsfästelse. Och de komma säkerligen med sin fläkt af legend och gångna tidens träsnidarkonst och äfven tack vare den måttfullt kraftiga kompositionen att bli af stor dekorativ verkan på den plats, för hvilken de äro afsedda.

Till denna afdelning hör också ett ståtligt valnötskåp med lönninläggningar från 1600-talet. Med sina rika relieffornament framställande tron, kärleken och sanningen och sina imponerande former bör en dylik möbel bli ett värdigt förvaringsrum för sakristians dyrbara skrudar.

Inom tryck- och bokkonsten finns slutligen mycket af intresse. Särskildt dröjer man här med glädje framför det vackra profbandet af Gustaf V:s bibel med konstnärligt fullödiga teckningar af Olle Hjortzberg. Endast de första sidorna äro färdigtryckta, men detta är tillräckligt för att lämna en föreställning om detta arbetes utsökta värde såsom produkt af samverkan mellan olika konsthandverk och konstnärlig inspiration.

En annan bok, som är värd allt beröm, är den vackra, i gladaste färger utförda brudpsalmboken, komponerad af Greta Sellberg efter gammalt svenskt allmogemönster. Och jämte denna en del förslag till handböcker och andaktsböcker samt en mängd tryckprof af dopsedlar och andra inom kyrkan förekommande dokument och papper, hvilka här framtråda i en hvad material, tryckstil och konstnärlig utsmyckning beträffa fullt värdig form. Slutligen har utställningen att framvisa en del reproduktioner af kända kyrkliga konstverk samt ritningar till kyrkor, nybyggnader såväl som restaureringsarbeten.

Det är utan tvifvel en stor uppgift, som denna utställningskommitté har att fylla, och den är väl förtjänt af allt stöd utifrån, som kan skänkas den, på det att den inslagna vägen måtte kunna följas.

I kommittén sitta rektor F. W. Åmark, och kyrkoherde Sven Nilson samt fru Auga Nilson, hvilken såsom förut nämnts äfven är den som tagit initiativet till detta företag. Som utställningens konstnärliga rådgifvare och anordnare har arkitekten Carl Bergsten fungerat. Ett arbete, som han har all heder af, liksom af den del han själf haft däri såsom producerande konstnär.

M. R.—M.

Insänd litteratur.

Albert Bonniers förlag, Stockholm: **Mannen, hustrun och Lord Byron.** Roman af *Mathilda Malling*. — 209 sätt att tillaga varma smårätter för det fina smörgåsbordet, jämte 37 olika beskrifningar på varma och kalla såser. Sammanställda af *D. F.*

Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm: **Sveaborg.** Historisk roman från 1808 af *Jane Gernandt-Claine*. — **Lefnadsvishet.** Strödda tankar, verser och utdrag. Första samlingen. Omarbetad och utgifven af *Caroline Lewenhaupt*. — **Glimtar,** Fantasier och kåserier af *Amalia Fahlstedt*.

Åhlén & Åkerlunds förlag, Göteborg: **Miserere.** Skri ur barnahelveten. Af *Elf Norrbo*.

Pre numeration å DAGNY sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.

Litteratur.

Kärlekens skugga. Roman af *Marcelle Tinayre*. F. C. Askerbergs förlag, Stockholm 1912.

Marcelle Tinayre är säkert den i vårt land bäst kända och mest lästa bland de moderna franska författarinnorna, och äfven jag vågar nämna henne som en af de mest inflytelserika skriftställarinnorna i hennes hemland, där hon vunnit lysande segrar med sitt författarskap. Hennes böcker ge prof på en uttrycksfull och plastisk berättarkonst, de äro fyllda af fina detaljstudier och analytiska känslolikttagelser, och — framför allt — de ha något att säga dem som förstå att lyssna.

”Kärlekens skugga” är en allvarlig och af patos fylld bok.

Att Marcelle Tinayre fånglar först och främst den läsande kvinnovärlden är naturligt genom det fasta grepp hon har om kvinnornas fantasi och känslolif samt genom den intensitet, hvarmed hon förstått att intränga uti och aflyssna deras hjärtans doldaste och hemligaste rörelser. Hon har med mer eller mindre styrka granskat förhållandet mellan kvinna och man, och hennes åsikter äro vidsynta och ej så litet djärfva, en djärfhet, som ej ryggas för att blotta fel och svagheter, äfven hos de gestalter, som helt och hållet ha hennes sympati. Snarare tyckes hon älska dem högre just genom dessa fel, väl liktydigt med att de äro fullt mänskliga — att det är fullt mänskligt att vara ofullkomlig. Syftningen — som hon har gemensam med alla skrivande kvinnor inom den skönlitterära världen — är kärleken. I Kärlekens skugga visar hon från början — i Denises öde — hvart hon vill komma. — Qu’y a-t-il d’autre que l’amour? Hur väl än doktor Cayrole, fadern, har beredt detta hjärtas bäriga och fasta mark — bakslaget är där och hålles obevekligt i beredskap. Och kärleken gestaltar sig här med verklig elementär makt.

Denise Cayrole är tjugusju år och har ännu icke mött kärleken på sin väg. Den okände, som hon drömt om som helt ung flicka, kom aldrig — i stället kommer den degenererade Jean Favières, och det är — allra innerst — medlidandet, ”denna skugga af kärleken, som så förvillande liknar kärlek”, som afgör Denises öde. Men är det inte också något annat? Hon säger själf på ett ställe, att ”det enda hon längtar efter är ett barn”. Och på ett annat ställe säges det om henne, ”hon är icke erotisk — hon är moderlig”. —

Som bärare af Denises första kärlek kommer således en dag Jean Favières. Han är dödsdömd (lungtuberkulos), och hans anstånd med lifvet synes vara räknadt; han har en utsikt att lefva mot hundra att duka under. Han har kommit till Cayroles hem för att under doktorsnäs vård, om möjligt, återvinnas till lifvet. Denise blir hans sjuksköterska. Hos Denise Cayrole finnes ingenting svagt, ingenting sentimentalt, hon är typen för ”en kraftig, i folkets led föryngrad ras”, och ”hon har de starkas lugn”. Att Denise intill den stund hon möter Jean Favières hållits utanför lifvet — om man med lif-

vet menar fladdret från nöje till nöje, flirt och ogenerad sammanvaro med unga män — är sant. Har hon vunnit därpå? Ja, för så vidt som fördjupning och lyssnande inåt är för mera än hvad den moderna unga flickans vanligen så ytliga och kaleidoskopartade lif erbjuder, som det är splittradt i en mångfald af tomma och banala intressen. I Denises hittills stillastående lifserfarenhet måste sammanträffandet med Jean, den nervöse och ömtåligt känslige huvudstadsseleganten, bli en evolution, en omkastning af hennes lugn; sammanvaron med denna nervöse och ömtåligt känsliga man måste framkalla oreda och förvirring i hennes från början så regelrätt lagda lif.

Doktor Cayrole har den åsikten, som äfven representerar författarinnans åsikt, att en ung kvinnas ömmare känslor för en svag och sjuk man innerst inne bottna i hennes okunnighet om fysiologiens enklaste lagar och i missledd modersinstinkt. Doktor Cayrole, som är en massivt och präktigt tecknad figur, företräder det nyktra i lifvet, det sunda förnuftet, och han fordrar ovillkorligen uppgifvandet af den personliga lyckan, när den kommer i konflikt med det allmännas väl. Cayrole framhåller på det obevekligaste, att en förbindelse mellan en frisk människa och en kroniskt sjuk är någonting afskyvärdt och någonting som inte bör tålas — ett brott. Denise känner sin fars tänkesätt och delar dem, men hon har läst kärlek i Jean Favières’ ögon, och kärleken är smittsam. Denise, som förefallit som en af dessa undantagsvarer, hvilka stå utanför och öfver kärleken — slumpen är där och väcker den — eller ”det som förvillande liknar kärleken” — till lif. Följderna låta inte vänta på sig.

Det är nästan som om gudarna vredgades på doktor Cayrole för det han vill vara dem lik och forma människolif efter sin vilja. Men med alla sina teorier och sin bergfasta öfvertygelse — för lifvet själf måste dock till slut äfven han böja sig, när det möter honom i dotterns lidanden. Lifvets sömsmän är knappt tillmätt, och hvarje varelse har rätt till kärleken — äfven en sådan stackars dödsdömd som Jean Favières.

Helt förklara Denise — det gör inte författarinnan, och kan någon egentligen helt förklara en annan människa, då man har känsel för lifvets osäkerhet och förstår att äfven den vissaste visshet står under inflytande af lifvets oförberedda och osäkra omkastningar. Denises själförklaring att hon, som helt och hållet äger sig själf både till kropp och själ, alltså har sin fria rätt att bringa detta i ordets verkliga mening fullständiga kärleksoffer, för att därmed bereda en döende en sista ”glädje” (glädje?), innefattar någonting oförklarligt. Det förefaller nästan som om författarinnan menade, att Denise — genom det kvinnans mysterium som hon bär inom sig — vore predestinerad till sitt öde. Allt som allt, Denise Cayrole rör sig på ett plan, som står utanför och öfver det vanliga måttet, och eftertryckligt framhålls det, att det blott är hennes medlidande, som så insveper detta kärlekspar i sin förrädiska slöja, att Jean drömmer om kärlek och Denise famlar, som i en blek och skum dröm, efter det stöd, som endast äger en

-- Innan Ni köper eller beställer --

PÄLSVAROR

gör ett besök å **Pälsateljén**, Inneh. Alb. Stridsberg, MÄSTERSAMUELSG. 37, 1 tr. hörnet af Malmkillnadsgatan.

Välsorteradt lager af alla slags pälsvaror. Reparationer och moderniseringar billigt och omsorgsfullt. *Spec. Jaquetter och Pälskappor.* Allm. 11585. Riks Norrm. 241.

Freja-Magasinet.
Specialaffär för Damartiklar.
18 Humlegårdsgatan 18
29 Drottninggatan 29

drömbilds verklighet. Hur djup hennes "kärlek" för Jean varit, bevisas när han är död och själfbesinningen kommer; hon har en känsla, som hon knappt vill tillstå för sig själf, "en känsla af fysisk förnedring". — Trots det som inträffat förefaller Denise Cayrole som en fullkomligt kysk varelse, om man än hissar för det tvärbranta bråddjupet i hennes själ; hon är lika kysk som den lilla Fortunade, som med sitt lif får betala sitt medlidssamma hjärtas oförsiktighet.

I bredd med Denises öde glider Fortunades öde som en tunn, blekröd och bristande fin tråd, hvilken plötsligt och våldsamt afslites — en sakta sorlande rännil, som på ett fasaväckande sätt slutar i en pöl af svartnadt blod. Äfven Fortunade känner det döfva och blinda medlidandet, "som är lika starkt som kärleken" och som obarmhärtigt för henne till undergången. Denise Cayrole är i all sin outransaklighet en varelse med fasta och säkra linjer, Fortunades själslif är höljdt i mörker, där det inte är genomträngdt af gudsyurkan.

Denise älskar sin far högre än allt annat, Fortunade älskar Gud i ännu högre grad. Till den förra kommer kärleken (l'amour passion) i en dödsdömd ynglings gestalt — till den senare kommer icke kärleken men profanationen af kärleken. Fortunade är cibariet, hvori den heliga hostian — hennes af barmhärtighet och medlidande brinnande hjärta — förvaras, cibariet, som skall skändas och trampas i smutsen. Hennes lycka är att få drömma om "klostrets målade och blomstersmyckade kapell, där Jesus i purpurmantel bjuder sitt blottade, blodiga hjärta åt de unga jungfrurnas kärlek", men hennes hjärta ömmar för alla olyckliga och det mänskliga eländet tynger på hennes sinne. Och hon döljer inom sig en hjältesjäl. Fortunade är helgonet, som vill öppna himlen för den obotfärdige rövaren, tjufskytten och naturvilden Veydrenne. — "Jag vill frälsa hans själ" — säger hon, — "Gud har talat." — Men alla bränder låta inte rycka sig ur elden.

Fortunade har längtat efter martyrskapet, och det bjudes henne på ett fasaväckande sätt.

Parallellen mellan Denise och Fortunade är tydlig. Båda bli offer för "kärlekens skugga" — offer för sina alltför ömma hjärtans medlidande, och båda få nedstiga till det Inferno, där den yttersta skärven kräfves. Denise och Fortunade äro grafofferbärerskor i ordets djupaste betydelse.

"Kärlekens skugga" är en fängslande skildring af mänsklig passion och mänsklig svaghet, och hela romanen rör sig på ett högt plan af intelligens och fantasi; det enda jag ville ha emot den är, att den kanske är skriven med en alltför stor virtuositet.

Maria Jouvin.

Lefnadsvishet. Strödda tankar, verser och utdrag. Omarbetad och utgifven af *Caroline Lewenhaupt*. Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm.

Med Ibsens ord som öfverskrift: "Det är en konst att kunna lefva", säger *Caroline Lewenhaupt* i före-

talet till sitt lilla sammelveck: "Till alla dem, som instämma i detta motto, öfverlämnar jag dessa strödda tankar, verser och utdrag, som jag samlat (och delvis öfversatt) i den förhoppning att de måtte kunna skänka mina medmänniskor, på vandringen genom lifvet, samma glädje, kraft och hjälp, som de skänkt mig."

Med godt omdöme och med tanke på att kunna glädja andra ha de olika författarna blifvit lästa och deras bästa bitar afskrifna. Just sådana bitar, som lämpa sig för trötta, sorgsna människor, hvilka behöfva en stunds vederkvickande läsning och ett uppmuntrande ord. Det är ej alltid man orkar läsa en hel bok, där guldkornen äro fördelade på ett 100-tal sidor, och därför har denna samling sin stora mission att fylla. Den borde redan nu sättas upp på önskelistan till julen, så att den icke då glömmas bort, ty i ensamma stunder, på resor och under sjukdom, kan den blifva en ovärderlig vän och följeslagare, som man inte vill undvara.

Min egendom. Utgifven af *Claes* och *Ruth Forsgren*, Linköping.

Att på rak arm uppge det exakta värdet af sin lösegendom torde för de flesta vara svårt nog. Och äfven om man fick tid därtill, skulle det kosta anseeligt besvär att uppställa en praktiskt och öfverskådligt ordnad tablå öfver densamma. En sådan kan dock vara till stort gagn vid olika tillfällen, exempelvis vid brandförsäkring, boutredning och arfskifte, hvarför det nog vore fördelaktigt om hvarje hushåll och äfven hvarje enskild person uppsatte en dylik förteckning.

En bok, som i hög grad kommer att underlätta arbetet därmed, har nyligen utgifvits af *Claes* och *Ruth Forsgren*. Dess fullständiga titel är: "Min egendom, praktisk handbok för familjer och enskilda i och för brandförsäkrings- och annan värdering af lösörebo". Uppställningen är till synes mycket praktisk, med de flera hundra namngifna föremålen sammanförda i olika grupper, såsom, för att nämna en del: antikviteter, djur, kläder, jordbruksredskap, silfvervaror, linneförrädd, möbler. Särskilda kolumner finnas för antal exemplar, förvaringsrum, inköpsår och värde. En anmärkning som kan göras är att afdelningen "Böcker och noter" fått sig så knappt utrymme tillmätt i boken. Förteckningen på sådana i huru litet hushåll som helst torde näppeligen rymmas på tjugu rader. Detta fel faller desto mera i ögonen, som någon dylik anmärkning ej kan göras mot någon annan afdelning i boken, hvilken säkerligen kommer att blifva mycket spridd och omtyckt.

Annonsera i DAGNY!

Krig eller fred?

Ett kapitel ur en bok om vänskapen.

II.

På tal om den manliga frontförändringen gentemot kvinnoarbetet är det en sida däraf, som synnerligen nära tycks beröra förf. — antagligen emedan dyrköpta personliga erfarenheter ligga under — och det är fälttåget mot den kvinnliga litterära produktionen.

Detta fälttåg daterar sig, säger hon, först från i går. Inte ansåg man sig i England och Frankrike berättigad att lasta en George Eliot, en George Sand, en m:me de Staël för att de buro kjolar? Icke fann man att deras kön minskade deras skriftställarförtjänster!

Men utan att nämna de lysande stjärnorna, hur mången framstående kvinna inom konsten och litteraturen har ej tillkämpat sig verkliga framgångar utan att deras manliga yrkeskamrater ställt sig i harnesk mot dem. Tvärtom, de ha uppmuntrat, bistått, hyllat dem, ja, de ha omgifvits af en skara beundrare, som, visserligen ofta till öfverdrift, höjt dem till skyarna.

Nu är detta förändradt. Ett systematiskt nedsvärtingssystem mot hvarje yngre kvinnlig talang har börjat göra sig gällande. Denna hätskhet anser förf. obegriplig. Ju mer männen känna sig öfvertygade om den kvinnliga underlägsenheten, ju mindre böra de frukta att deras egna verk i skönhet, styrka och djup skola öfverträffas af kvinnornas. Konsten och litteraturen höra ju till de yrken, hvilkas utövande ej är beroende af några gynnare eller förespråkare. De äro ett öppet täflingsfält, där det står hvar och en fritt att pröfva sina krafter och där allmänheten är den enda domaren. För öfrigt kunna männen lugna sig. Många af de kvinnor, som ägna sig åt studier och göra det väl, stanna på halva vägen. Det felas dem vetgirighet och ihärdighet. Under en lång tid framåt kommer den intellektuella konkurrensen att inskränkas till ett fåtal.

I stället för att träda i härnad mot dessa oförsynta inkräkterskor borde männen ådagalägga sin öfverlägsenhet genom att ridderligt inbjuda dem att visa hvad de duga till. Det vore mera nobelt och klädsammare. Och hvilken triumf, då kvinnornas inkompetens ovedersägligen blefve konstaterad!

Det är i synnerhet de unga inom det manliga lägret, som göra sig till tolkar för denna kvinnoafvoghet och ha sin fröjd i att framställa det motsatta könet i den mest förklenande dager. Om man satte tro till dem, är kvinnan antingen ett klent utrustadt och perverst barn eller en varelse med kurtisanens instinkter. De tyckas tro, att kvinnorna uteslutande äro upptagna af att springa efter karlar och därför värda att föraktas. I bästa fall äro de hysteriska, följaktligen oansvariga.

Då man läser vissa prosaförfattare, frågar man sig

om dessa människor aldrig haft någon mor eller syster, så snedvriden är deras uppfattning af kvinnorna. Men om man gjorde sig underrättad, skulle man säkert uppaga, att dessa obarmhertiga smädare någonstans äga en gammal mamma, som de afguda, eller någon syster, hvars oskuld och heder de på det nogaste öfvervaka. Men hvarför denna revolterande cynism i uttrycken? Äfven om det endast är ett jonglerande med ord, verkar det depraverande på svaga hjärnor, de råa orden få lätt ett utslag i råa handlingar.

Men förf. förespår, ej utan en viss skadeglädje, en kvinnokönets revansch. Hon kan ej låta bli att le i mjugg, då hon hör männen fara ut mot de arbetande kvinnorna. De ana ej att faran kommer från annat håll. De se ej den uppdykande nya kvinnotypen, hvilken endast reklamerar en rättighet: njutningens, och sträfvar efter ett mål: mannens exploaterande. Man finner denna oblyga och parasitiska kvinnotyp inom alla klasser, från den lättjefulla fabriksarbeterskan, som jagar efter en man, hvilken försörjer henne, antingen som make eller älskare, till den borgerliga damen, som för sin toalett och för att tillfredsställa sin fäfänga ensam lägger beslag på hufvudparten af familjens tillgångar. Några söka dölja sin rätta sinnesart, andra föra den fräckt till togs.

När kvinnan ej är upptagen af sitt arbete, söker hon oförbehållsamt männens sällskap, men förnämligast i exploateringssyfte. Pengar, makt, nöjen, se där hennes diktan och traktan. Kvinnor af denna typ känna ej kärleken. De hänle åt den lifslånga troheten mellan tvenne makar, den andliga själsfrändskapen. Men det är på modet att ha en man, och därför göra de de mest förtviflade ansträngningar att fånga en sådan. Han förhjälpas dem till all lyx och vällefad. Det är i alla händelser bekvämt och dekorativt!

Dessa kvinnor ha också hört talas om kvinnans rättigheter. Men är det fråga om arbete, att afstå från sin bekvämlighet, betacka de sig. Rätten till lyx och nöjen, den äro de med om. Och i en handvändning få de hvad de önska. Under det att de stackars feministerna fäktat lifvet ur sig för sin politiska rösträtt, göra de andra sitt inträde i det politiska lifvet på andra och säkrare vägar.

Och männen, som se sig eftersökta af denna nya kvinnotyp, låta lura sig och märka ej den annalkande faran. De tro sig vara herrar öfver situationen. Från höjden af sin manliga intelligens och öfverlägsenhet se de ned på dessa små depraverade kvinnovarelser, som de tro sig behärska, medan dessa exploatera dem och skratta åt dem bakom deras rygg. Då nu mannen ej gärna kan undvara kvinnan, är han ej afundsvärd om denna kvinnotyp blir allmän. Den verkliga fara, som hotar hans lycka, är att söka här och ej i suffragetternas excesser.

Hur få dessa missförhållanden att försvinna? Jo, menar förf., om män och kvinnor verkligen blefve vänner.

Vänskapen mellan de båda könen utöfvar på båda ett förädlade inflytande. Åt kvinnan ger den större manlighet i uppfattningen, åt mannen större mildhet i känslan. Den grundlägger en ömsesidig aktning, och denna förlämnar en större moralisk jämvikt åt personligheten. De män, som förstå att med urskillning välja sina väninnor, omfatta hela kvinnokönet med större vördnad. Man märker det på deras tal. De äro mer finkänsliga, de veta att draga gränser och kunna skilja mellan hederliga och ohederliga kvinnor. På samma sätt med de kvinnor, som ha manliga vänner — icke bara s. k. beundrare — de värdera männen mera. Under förtroliga samtal ha de lärt att känna hvarandra och att visa fram sina bästa sidor. (Hur ofta visar ej kärleken de sämsta!) Förbindelsen hvilar på en intellektuell grund, och själfva komma vännerna andligen ett trappsteg högre. En kvinna, som är van att umgås med framstående män, försöker ställa sig på deras nivå, hon läser, hon håller sig au courant med tidens frågor, något som hon ej skulle gjort om hon ej önskat behaga vännen.

Vänskapen tjänar som stöd och tröst i de svårigheter och förvecklingar, som vi kalla lifsvandringen, men som snarare borde heta en färd mot döden. Utan att göra sig dåraktiga illusioner beträffande densamma eller betrakta dem med småsinnad mistro borde man respektera, odla, omhulda denna känsla som en dyrbar egendom. Jag tror, säger förf., att framtidens kärlek kommer att grundas på vänskapen; den sanna, verkliga kärleken, som gör man och kvinna till vägfärdande kamrater, ett kamratskap grundadt på ömsesidigt förtroende, huru än de förhållanden må vara, under hvilka man blir ställd i lifvet.

Två vänner, de må vara 25 eller 40 år gamla, som öfverenskomma att förena sina öden, äro nästan alltid skyddade mot öfverraskningar. Det band, som förenar man och kvinna, kommer aldrig att slitas, släktets genius vakar öfver att så icke sker. Men det kan vara en slafboja, hopsmidd af grof metall och sammanlänkad af råa händer. Människosläktets båda parter ha ett gemensamt intresse att förhindra detta. Männen ha i afseende på kärleken längst bibehållit den gamla illusionen. De inbilla sig, att den makt de utöfva på kvinnorna alltjämt är densamma. Hvilket själfbedrägeri! En betydlig modifikation har inträdt i kvinnans känslor för mannen. Vissa sensuella element och egennyttiga motiv spela visserligen ännu in, men det sentimentala draget är på väg att försvinna. En naturlig reaktion mot den manliga egoismen och den atmosfär af öfverdrifven sentimentalitet och romantik, hvori den unga flickan fordom uppväxte.

Den kärlek, som hos helt unga människor är grundad på barndomsvänskap, brukar vara den tryggaste. Senare i lifvet finns det ingen säkrare grund-

val för kärleken än en vänskap, som förenar tvenne besläktade själar. All vänskap för ej gifvetvis till kärlek, men den kan stiga till högre rymder och förvandlas till en varmare känsla. "Så snart min själ fattar en skön tanke", skref Guizot till m:me de Lieven, "lämnar den mig och går att uppsöka er." Efter en sådan början, kunde en förbindelse, knuten genom själarnas frändskap, ej bli annat än bestående.

De flesta af nutidens män höja på axlarna åt denna slags vänskap, de anse den för en poetisk exaltation och tro ej på dess tillvaro. De tro sig höjda öfver sådana barnsligheter. Men hur många exempel skulle man ej kunna citera!

*

"Skall det bli krig eller fred mellan de båda könen"? hör man frågas. Svaret ligger i framtidens sköte. Ett är likväl visst, att det är så väl i mannens som i kvinnans intresse att hålla frid. Naturen har ju bestämt, att de skola dragas till hvarandra, de behöfva hvarandra, icke bara i släktbevarelseintresse utan inom alla förhållanden af det sociala, moraliska och intellektuella lifvet. Det är därför något barnsligt och naturvidrigt denna hätskhet könen emellan, då utan hvarandras medverkan hvarken den ena eller andra skulle existerat! Denna odisputabla sanning borde hejda det upproriska talet å ena sidan, det ironiska och föraktfulla å den andra. Och sedan man nu i århundraden hållit på att disputera om saken, borde det ej vara tid på att man slöte fred?

Ett annat beklagligt tidssymptom är tron att kärleken håller på att dö ut. Man talar om slapphet i känslan, om fysisk trötthet, t. o. m. biologerna hänvisa på vissa tecken till degeneration, poeterna höja verop. Dessa dödssymptom tillskrifva somliga feministernas frammarsch, andra förmögenhetens minskning eller brist på tid.

Förf. tror ej på kärlekens försvinnande; hon tror på ett öfvergångsstadium, efter hvilket den skall utgå segrande och mer ideell. Tack vare kvinnans intellektuella och moraliska utveckling kommer den att baseras på en andlig gemenskap och därigenom förädlas.

Men vi lefva i en kris. Å båda sidor har man gjort sig skyldig till misstag. Därpå denna spänning, som försvårat det ömsesidiga förståendet mellan könen. För att nå detta mål borde kvinnorna visa sig mindre påstridiga, de borde förstå, att då de begära betydliga uppoffringar af mannen, ligger det i deras eget intresse att gent emot honom uppträda med mera mjukhet och försonlighet, för att han i sin ordning måtte visa sig ädelmodigare.

Man skall måhända säga mig, slutar förf., att jag varit alltför sträng i min uppfattning af kvinnan. Men det kommer därpå, att jag väntar mig så mycket af henne i framtiden för mänsklighetens lycka och att hennes misstag göra mig sorg. Jag ville att hon skulle hysa mer vördnad för kvinnokönet höghet.

Denna höghet ställer på henne trenne fordringar, tystnadens, eftertankens och ödmjukhetens. Kvinnan

har bråkat för mycket under de senare åren. Hon har förlorat sin prestige. Hon behöfver lugn för att återfinna sig själf och odla sitt förstånd. Aristoteles har sagt, att under hvilat blir själen vis. Det är blott i tystnaden och begrundandet man finner hvila. Hvad ödmjukheten beträffar, hänföres den numera till de gammalmodiga dygderna. Man känner ej ödmjukhetens skönhet, såsom Dante mötte henne i skärselden:

”Ödmjukhetens ängel: Detta ljufva väsen nalkades oss, hvitklädd, och hennes ansikte strålade såsom man ser morgonstjärnan dallra på himmelen.”

Likväl är ödmjukheten källan till kvinnans värdighet, mildhet och hela tjukskraft. Allt hvad som gör en människas själ älskvärd för andra själar härrör af hjärtats ödmjukhet. Vi förneka det väl i vår stoltshet, men allt som hos oss verkar som en tilldragan de makt hämtar sin näring därifrån.

*

Detta i sammandrag och i fri öfversättning hufvudinnehållet af den italienska författarinnans kapitel öfver ”vänskapen” och de utvikingar in på andra områden, hvartill de föranledt. Som från början påpekats, ligger det för oss intressanta i hennes resonemang mer i kontrasterna än i likheten med vårt eget.

Men vare sig man reagerar mot en del af satserna eller förkastar dem som för oss föga tillämpliga, så utgöra de ett inlägg i dagsdiskussionen, en af dessa aldrig för ofta upprepade maningar: ”Människa, känn dig själf.” Alltså en uppfordran till själfkritik och själfrensning.

Lotten Dahlgren.

Notiser.

Fredrika Bremer-Förbundets stipendieinstitution. Genom för ändamålet inom Östergötland utsedda kommitterade har till länets afdelning af Allmänna stipendiefonden öfverlämnats kronor 8,500.

Kvinnliga biträden inom posten på ordinarie stat. K. m:t har förordnat, att på postverkets aflöningsstat f. o. m. nästa år skola uppföras 25 kvinnliga biträden hos generalpoststyrelsen och 16 kvinnliga biträden vid postverkets distrikts- och lokalförvaltningar.

Vikariatskassa vid de enskilda läroverken. Centralstyrelsen för Flick- och samskolelärarynnornas förening har inkommit med en framställning till k. m:t afseende reglering af lärarinnornas vid enskilda läroverk löneförhållanden under sjukdom. För ordnandet af dessa förhållanden har inom föreningen framkommit tanken på att bilda en ”De enskilda läroanstaltens vikariatskassa” och till denna sökes ett statsbidrag af 8 kr. för hvarje ledamot, som är föreståndarinna eller ämneslärarinna, samt för hvarje ansluten öfningslärarinna ett sådant af 35 öre pr veckotimme.

Föreningsmeddelanden.

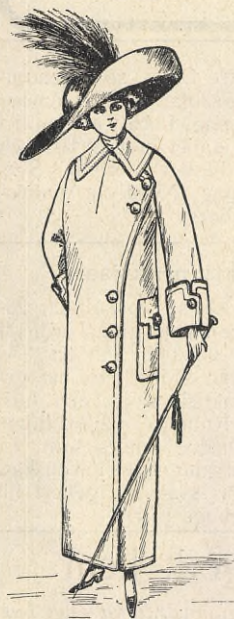
Kristianstads F. K. P. R. började höstens verksamhet med föreningsmöte den 4 oktober, hvarvid förekom referat från Nackarpsmötet i juni, diskussion om kvinnornas deltagande i höstens stadsfullmäktigeval samt därpå samkväm med musik och teservering.

Stockholms Länsförbund och Vaxholmsföreningen för Kvinnans Politiska Rösträtt anordna å Vaxholms hotells stora sal söndagen den 20 okt. kl. 2 e. m. med anslutning till Länsförbundets årsmöte ett offentligt möte. Talare: Fruarna A. Widebeck och Else Kleen.

Stockholms F. K. P. R. har i afton kl. 1/2 8 sammankomst i Strandhotellets festvåning. Se vidare notisen och annonsen i föregående veckas nummer.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinna i landsorten att de för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

ULSTRAR

enligt vidstående cliché

af

prima engelskt ulstertyg

Kr. 45:—

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET

STUREPLAN.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{2}$, 2:50 för $\frac{1}{4}$, och 1:25 för $\frac{1}{8}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr nm.)

Flicka

som genomgått småskoleseminarium, önskar plats som skrifvträd eller som guvernant för minderåriga barn. Svar under adress K. A., Sollebrunn, p. r.

Leg. sjukgymnast

önskar plats i familj i in- eller utlandet. Svar till »Frisk och glad» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Bildad, musikalisk

37 års dam önskar plats som sällskap och hjälp i bildadt godt hem gärna på landet i frisk trakt, nu eller till nyåret. Svar till »37 år, 1912» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

UNG bättre flicka, som genomgått folkhögskola m. m. önskar lära matlagning i bättre familj i stad eller å landet mot att läsa och spela med barn i familjen. Svar till »Matlagning», Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

För att praktisera

i alla hemmets sysslor önskar 23-årig flicka komma i ett väl ordnad bättre hem nu den 15 okt. Är frisk och van vid arbete, har genomgått praktisk slöjd- och hushållsskola. Kunnig i något linnesömnad. Önskar anses som familjemedlem samt någon lön önskas. Tacksam för svar nu genast till »X.», Nyköpings p. r.

I godt hem

sökes plats som *värdinna* eller *husföreståndarinna* af därtill kompetent person. Den sökande äger stor erfarenhet i ett hems praktiska skötsel och utpräglat ordningsinne. Mycket goda rekommendationer kunna företes. Svar till »Värdinna» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

25-årig dam

önskar plats som lektris och sällskap hos ensam dam eller herre eller familj (mindre) som hjälp eller sällskap. Hushållskunnig. Tacksam för svar (inom 8 dagar) till »Ensam», Uddevalla p. r.

18 års flicka

som kan förete bet. från handelssk., önskar plats i aff. eller på kont. Någon lön önskv. Svar t. »Fritt vivre», Ekshärad, p. r.

BÄTTRE FLICKA önskar plats som husmoders hjälp. Kunnig i husliga göromål. Lön önskas. Svar till »Anspråklös», Bersbo.

I VÄNLIGT HEM söker en anspråklös, allvarlig och ordentlig bättre flicka, med lust för husliga göromål, plats. Svar till »Villig 26», Kalmar p. r.

Kv. gymnastikdirektör

önskar plats å gymn. institut hos läkare eller i familj i Sverige el. Tyskland. Svar till »Vintern 12—13», Lund p. r.

Ung dam,

kunnig i stenografi och tyska med någon kontorsvana, önskar plats på kontor i Stockholm eller Norrlandsstad. Svar märkt »Norrländska X», Allm. Tidn.-kontoret, Gust. Ad. torg, Sthlm.

Bankplats.

Ung dam, som genomgått Göteborgs Handelsinstitut och därefter under flera år varit anställd å bank söker plats å bank. Svar till »Bokförlag 2,000» torde sändas till Nordiska Annonsbyrå, Göteborg.

Som hjälp och sällskap

önskar anspråklös flicka plats d. 1 Nov. hos ensam äldre dam där jungfru finnes, eller hos barnlös familj, helst i stad. Lön önskas. Svar till »Norrländska 23», p. r., Falun.

Ung bättre flicka,

som genomgått Husmodersskola med goda rek., söker plats som husföreståndarinna. Svar till »Musikalisk», p. r. Åkarp.

Barnsköterska.

Exam. barnsköterska söker plats i bättre familj. Svar till »Barnsköterska», Flen, p. r.

UNG, musikalisk, hushållsvan bättre flicka önskar till 1 nov. plats i treflig familj. Svar till »Smäländska», Bredsjö p. r.

UNG något musikalisk bättre flicka önskar helst genast plats i trefligt hem att som familjemedlem deltaga i förefallande göromål. Svar till »Elsa», Halmstad p. r.

Bildad,

musikalisk 37 års dam önskar plats som sällskap och hjälp i bildadt godt hem, gärna på landet i frisk trakt, nu eller till nyåret. Svar till »37 år, 1912» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

I enkelt, godt hem

önskar elementarbildad 24-årig flicka plats som barnfröken eller som hjälp med förekommande göromål, event. som hjälp och sällskap till ensam, äldre dam. Genomgått hushålls- och sykurs. Någon lön och en e. m. hvar 14 dag önskas ledig. Goda rek. finnas från förut innehafda platser. Tacksam för svar med fordringar och förmåner märkt »Ordningssam» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Bildad flicka

önskar plats i bättre familj, för att under skicklig ledning lära hushåll. Svar till »18 år», Sölvesborg p. r.

Kartritning.

21-årig flicka med god skolunderbyggnad, som i tre år innehaft anställning på ritkontor, söker plats som elev hos landtmätare för att lära kartritning. Van vid skrifgöromål. Tacksam för svar till »Van ritare» Uddevalla p. r.

Ung, bättre flicka

önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Svar till »B. C.» adr. Säffleallén, Säffle.

LEDIGA PLATSER.

KUNGÖRELSE.

Ordinarie Läraryrketjänsten

vid lägre afdelningen af *Näs fasta folkskola* (litt. B) i Norbergs församling, Västmanlands län, kungöres härmed ledig till ansökan inom sextio dagar från första dagen, då kungörelsen införes i Post- och Inrikes tidningar.

Lön enligt lag. Bostad i skolhuset 2 rum och kök jämte vedbrand.

Skolan är vackert belägen cirka 4 km. från Norbergs kyrka och station.

Sökandena föreläggas prof. Ersättning för resekostnad lämnas de profvande.

Tjänsten sökes hos skolrådet under adress *Norberg*.

Norberg den 24 september 1912.

Skolrådet.

Vikariatet

såsom föreståndare och husmoder vid Skyddshemmet för gossar å Vrångsholmen, beläget vid hafvet i Tanums socken i Bohuslän, äro lediga under tiden 1 januari—1 juli 1913 och kungöras härmed till ansökan lediga.

Föreståndaren skall vara gift. Hans hustru bör vara lämplig till husmodersbefattningen och äga förmåga att förestå ett större hushåll.

Ansökan skall vara åtföljd af betyg för mannen öfver aflagd folkskollärarexmen, präst- och läkarebetyg för makarne och deras barn samt de öfriga handlingar, som de sökande vilja åberopa.

Efter den här kungjorda vikariatens slut torde innehafvarna hafva utsikt att erhålla ordinarie anställning. Vikarierna erhålla full ordinarie lön.

Lönförmånerna äro för föreståndaren 1,600 kronor pr år samt två ålderstillägg, hvarterda å 300 kr., för husmodern 400 kr. pr år med två ålderstillägg, hvarterda å 100 kr. Ålderstilläggen utgår efter 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring. Förutom nämnda kontanta löner tillkommer för makarna och deras barn, tills dessa uppnått 16 år, fri bostad (3 rum), vivre, tvätt, bränsle och lyse å anstalten samt fri läkarevård och medicin.

Ansökningar, ställda till styrelsen för Skyddshemmet å Vrångsholmen, insändas senast den 9 nov. till folkskoleinspektören i Göteborg doktor Rurik Holm, som ock besvarar inlämnade förfrågningar.

Göteborg den 1 oktober 1912.

Styrelsen.

KUNGÖRELSE

Till ansökan lediga kungöras härmed tre ordinarie lärarinnebefattningar i Brännkyrka församling en vid Liljeholmen, en vid Blomensberg och en vid Enskede, att sökas hos skolrådet i Brännkyrka (adress Huddinge) 60 dagar från det denna kungörelse första gången blifvit införd i Post- och Inrikes tidningar. Lön och öfriga förmåner bestämmas af stadsfullmäktige i Stockholm. Prof erfordras ej. Godkända vikarier finnas på alla tre platserna.

Huddinge den 21 sept. 1912.

Å skolrådets vägnar:

Aug. Forssman.

Ordinarie lärarinnebefattningen

vid Gustafstorps fasta folkskola (litt. B) i Mörrums församling, Blekinge län, är ledig till ansökan inom 60 dagar från första kungörandet här af i Post- och Inrikes tidningar. God hostad, 3 rum och kök. Lön enligt lag. Platsen tillträdes 1 jan. 1913. Läget idylliskt invid mindre järnvägsstation. Ansökningar insändas till skolrådets ordförande, adr. Mörrum.

Mörrum den 25 sept. 1912.

Skolrådet.

En ordinarie folkskollärarinnebefattning

vid Lunds stads folkskolor kungöres härmed till ansökan ledig inom föreskrifven tid från första kungörandet här af i Post- och Inrikes tidningar. Löneförmånerna äro i ett för allt i första lönegraden 1,450 kronor, i andra 1,600, i tredje 1,800 och i fjärde lönegraden 2,000 kronor.

Till folkskolestyrelsen ställda ansökningar insändas till folkskolestyrelsens expedition.

Lund den 23 sept. 1912.

Å folkskolestyrelsens vägnar:

J. Strömberg.

Nils Lundahl.

Lärarinnebefattningen

vid fasta småskolan vid kyrkan i N. Solberga församling, Jönköpings län, med lön efter lag och ersättning för slöjd för flickor, förklaras härmed till ansökan ledig före 1 november 1912. Tillträde 1 jan. 1912.

Ax. Hallberg.

Skolrådets ordförande.

Adr. Flisby.

Ordinarie lärarinnetjänsten

vid Axmars bruks fasta folkskola kungöres ledig till ansökan innan den 19 oktober 1912. Lön enligt lag; till bränsle 80 kr. för år; bostad 2 rum och kök; fortsättningskola 100 kr. Barnantalet ringa.

Hamrånge i Gästrikland, adress Bergby, den 16 augusti 1912.

P. O. Öberg.

För skolrådet.

Småskollärarinnetjänsten

vid Salby treklassiga småskola i Kårsta, Stockholms län, är ledig och sökes hos skolrådet före den 16 november d. å. Lön enligt lag.

Skolrådets ordförande.

Extra lärare eller lärarinna

i svenska, räkning och naturlära, cirka 12 veckotimmar, erhåller anställning vid Mora folkhögskola instundande läsår, 25 oktober till midten af maj. Ersättning i likhet med extralärare vid läroverk. Reflekterande hänvände sig före den 17 oktober till Rektor J. Romson. Mora.

Sjuksköterskeplatsen

vid Epidemisjukhuset i Flen är ledig att tillträdas den 15 innev. okt. eller senast den 1 inst. nov. Lön: kr. 450 pr år jämte 50 öre i arvode och 75 öre i kostpengar för hvarje dag, sjukhuset är belagdt. Sköterskan ombesörjer mathållningen mot ersättning af 75 öre pr dag och patient. Biträde finnes anställt.

Ansökan insändes till undertecknad, som lämnar närmare upplysningar.

Epidemisjukhuset i Flen den 3 okt 1912.

Carl Hedström.

Styrelsens ordförande.

Kvinnlig

Korrespondent,

flink i stenografi och maskinskrifning, kunnig i tyska och engelska språken, erhåller nu genast plats på fabrikskontor i Östergötland, Svar med referenser och betygsafskrifter emotses till "Export", under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm, f. v. b.

Kassörska o. Bokförrerska,

fullt hemmastadd med grosshandelsbokföring, rutinerad, noggrann och med god handstil, helst något språkkunnig, får genast förtroendeplats i Stockholm mot uppvisande af erkänt goda betyg och referenser.

Svar till »Intelligent Kontorist», Postbox 243, Stockholm 1.

Kvinnlig Kontorist

fullt hemmastadd i bokföring erhåller nu genast plats å fabrikskontor i Stockholm. Egenhändig ansökan med betygsafskrifter och fotografi samt uppgift om förutvarande anställning, ålder och löneanspråk mottages under märke "Kassa och bokföring" Svenska Dagbladets Annonkontor, Stockholm.

I liten familj

vid större bruk i mellersta Sverige, önskas frisk och ordningsfull, något sykunnig flicka, att tillsammans med husmodern sköta de husliga göromålen. Svar till "Hemtrefnad", p. r., Askersund.

I enkelt hem

på landet, finnes plats ledig till 1:sta november för en frisk, stadgad och hushållsven bättre flicka helst landbrukaredotter, som vill utföra och se till allt inom ett hem förekommande göromål, samt vara husmodern till god hjälp. Tvenne jungfrur finnas. Svar med betyg och lönefordringar till »Familjemedlem C. S.», Svenska Dagbl. kontor. f. v. b.

Duglig korrespondent

stenograf och maskinskrifvare, manlig eller kvinnlig, fullt behärskande tyska språket och med goda kunskaper i engelska och franska, erhåller den 1 nästkommande Januari förmånlig, väl aflönad anställning i engrosaffär i Göteborg. Energi och god arbetsförmåga första villkor.

Ansökningar med uppgift om referenser och föregående anställning samt åtföljd af vidimerade betygsafskrifter till "B. D. 1874", S. Gumælii Annonbyrå, Göteborg, f. v. b.

HOS FRU jämte 15-årig dotter önskas en bättre flicka som familjemedlem och som är villig att sköta en ensamjungfrus sysslor, utom de gröfre. Ref. önskas. Svar till Fru Breitholtz, Strengnäs.

Husföreståndarinna.

Bildad och om möjligt något musikalisk ung dam, med jämnt och gladt lynne, verkligt skicklig i såväl finare som enklare matlagning och bakning samt i allt öfrigt, som hör till ett väl ordnad hems skötsel, erhåller plats hos äldre, ogift, respektabel godsägare, för att helst på egen hand jämte ung jungfru eller annars under åldrig moders ledning förestå och sköta hushållet i hemmet samt sprida glädje och trefnad omkring sig. Betygsafskrifter, foto. och ref. samt uppgift å ålder och löneanspråk sändes genast till "Godsägare" Tranås.

En bättre flicka

af stånd erhåller god lönande plats att undervisa nybörjare i musik. Svar med foto och ålder motts till "Musik", Göteborg 5.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } **4½ %**

Sparkasse-
räkning **4 %**

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Fonder 4,000,000 kr.

18,008,500 kr. skola utlottas å 1889
års Stockholms Teater-premie-obligationer.
Dragning den 1 Nov. och är högsta vinsten

15,000 kr.

För endast kr. 1; 50

erhålles kontrakt med ensam vinsträtt å en
obligation; för kr. 5.— å fyra st. o. för kr.
10.— å tio obligationer, portof. itt. Drag-
ningslista gratis. Beställningar insändas till
OBLIGATIONS-KONTORET, Stora
Nygatan 27, Malmö.

Doktorinnan Erikssons
Hvilohem.

Postadr.: *Arvika.* — Naturskönt
läge. Billiga lefnadskostnader.

Wiréns Eau de Cologne **ROYAL** är fortfarande **oöfverträffad!**

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från

A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) *Kgl. Hoflev.*
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Klarabergsgatan 48, 2 tr.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

(LEDIGA PLATSER)

Ordinarie
lärarinnebefattningen

vid Gustafstorps fasta folkskola
(litt. B) i *Mörrums* församling, Ble-
kinge län, är ledig till ansökan
inom 60 dagar från första kungö-
randet häraf i Post- och Inrikes
tidningar. God bostad, 3 rum och
kök. Lön enligt lag. Platsen till-
trädes 1 januari 1913. Läget idyl-
listiskt invid mindre järnvägsstation.
Ansökningar insändas till skolrå-
dets ordförande, adress *Mörrum.*
Mörrum den 25 september 1912.
Skolrådet.

Folkskolläraryrket

vid Säljesta nyinrättade folkskola
inom *Järvsö* församling är till an-
sökan ledig före den 24 oktober
detta år. Flickslöjd kan anordnas.
Bostad 1 rum och kök med ersät-
tning för bristande rum. Till-
träde 1 januari 1913.
Järvsö den 22 augusti 1912.
Einar Bergwall.
Skolrådets ordförande.

Småskolläraryrket

vid Månslunda småskola sökes se-
nast den 10 december detta år hos
Fågeltöfta församlings skolråd. An-
sökan, åtföljd af betyg, torde in-
sändas till undertecknad.
C. G. Lundblad.
Skolrådsordförande, adr. *Löfvestad.*

Ledigheter.

1) Fasta folkskolan i Myra (ny-
inrättad) af *Norra Råda* församling
af Värmlands län sökes af exami-
nerad lärare eller lärarinna före
den 21 november 1912.

Skolan är belägen nära station
och landsväg, omkring 3 kilometer
från kyrkoby. Lön enligt lag, hvar-
jämte församlingen betalar afgifterna
till pensionsinrättningen samt
änke- och pupillkassan. Slöjd och
fortsättningsundervisning äro före-
nade med skolan. Tillträdes den 1
januari 1913.

2) Fasta folkskolan i Uddheden
af *Norra Råda* församling sökes
af examinerad lärare eller lärarinna
före den 21 november 1912. Lön
enligt lag samt 100 kr. i ersättning
för bristande planteringsland, hvar-
jämte församlingen betalar afgifterna
till pensionsinrättningen samt
änke- och pupillkassan. Skolan är
förenad med slöjd- och fortsättnings-
undervisning. Tillträdes den 1
januari 1913. Adress *Råda.*

Skolrådet.

Läraryrket

snäll, enkel och barnkär, sökes för
tvänne nybörjare, bosatta några
mil utanför Stocksolm.

Svar med referenser och löne-
pretentioner till Härjarö Gård, pr
ängf. Cäsar, Stockholm.

Kvinnliga
arbetsområden.

Utbildningskurser m. m.
Muntliga och skriftliga
upplysningar genom
Fredrika-Bremer-
Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.
KARIN EGNÉR, Stockholm.
Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.
EVA EGNÉR, Malmö.
Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

Åberopa alltid
annonserna i
DAGNY!

GYNNA DAGNYS
ANNONSÖRER!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

M:me Eliska Vincent. Af *E. G. Nordin.*

Slöjdläraryrket vilja vara med. Af *Hild Sjöberg.*

Stockholms Södra K. F. U. K:s 25-årsjubileum. Af *M. R—M.*

En permanent utställning i Stockholm för kyrklig konst.
Af *Maria Rieck-Müller.*

Marcelle Tinayre: Kärlekens skugga. Rec. af *Maria Jouvin.*
— **Caroline Lewenhaupt:** Lefnadsvishet. — **Claes och Ruth**
Forsgren: Min egendom.

Krig eller fred? Ett kapitel ur en bok om vänskapen. II. Af
Lotten Dahlgren.

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.